

Nr 144.

Av herr **Berg, Robert**, och herr **Gillström**, om viss ändring i sjöarbetstidslagen.

I nu gällande sjöarbetstidslag återfinnes i § 1, som behandlar lagens tillämpningsområde, den bestämmelsen, att från lagens tillämpning undantages sådan föreståndare för ekonomiavdelningen å ett fartyg, vilkens skeppstjänst icke är indelad i vakter.

Av lagens motiv framgår, att med undantagsbestämmelsen för vaktfri föreståndare för ekonomiavdelningen åsyftas allenast intendent, chefssteward eller person i liknande ställning, som verkligen innehar chefskapet över intendentur- eller ekonomiavdelningen i dess helhet och ej blott underavdelning därav. Uppenbarligen kan undantaget icke hava avseende å mer än en person å ett och samma fartyg.

Undantaget hade ursprungligen hänsyftning endast på vissa större passagerarefartyg, såsom Aktiebolaget Svenska Amerika Liniens passagerareångare, avsedda för atlanttrafik, samt Rederiaktiebolaget Svenska Lloyds passagerarefartyg för trafik på England. Man kan nämligen icke anse, att verklig föreståndare för ekonomiavdelningen finnes annat än på stora passagerarefartyg, där exempelvis chefsstewarden har ett stort antal underordnade, tillhörande såväl köks- som upppassarepersonalen. I dessa fartyg deltagar icke föreståndaren i sådant arbete, som vanligen förekommer för intendentur- och kökspersonalen, utan leder och fördelar arbetet. Beträffande lastfartyg, även större sådana, finnes icke någon särskild föreståndare för ekonomiavdelningen. Även i de största fartyg deltagar stewarden själv i förekommande arbeten, såsom upppassning, sortering och skötsel av proviant samt vanligt köksarbete.

Ovannämnda undantag från sjöarbetstidslagens tillämpning har föranlett missbruk, och lagbestämmelsen, som från början måste anses vara mindre väl formulerad, har även kommit att tillämpas utöver det område, som lagstiftaren ursprungligen avsett.

Redarna hava sålunda genomgående tillämpat undantagsbestämmelsen så, att varje steward och köksföreståndarinna har ansetts såsom sådan föreståndare för ekonomiavdelningen, som är undantagen från sjöarbetstidslagens tillämpning. Detta har i praktiken föranlett, att stewartar och köksföreståndarinnor fått en oskäligt lång arbetstid, vanligen till sjöss förlagd mellan kl. 5 och 22 samt i hamn mellan kl. 6 och 20 utan reglementerade uppehåll. Försök hava gjorts av sjöfolkets representanter att genom bestämmelse i kollektivavtal erhålla förbättring för ifrågavarande ombordanställda beträffande deras arbetstid, men detta har icke lyckats. Ehuru man med fog hyst

den meningen, att tillämpningen av undantagsbestämmelsen gått längre än vad som varit lagstiftarens mening, har det på grund av bestämmelsens oklara formulering icke ansetts vara möjligt att domstolsvägen erhålla någon rättelse. Härvid bör även beaktas, att förhållandena på alla de fartyg, som här kunna komma i fråga, äro helt olikartade, varför det skulle vara omöjligt att erhålla något verkligt prejudicerande domstolsavgörande.

För att erhålla rättelse erfordras en väsentlig omarbetning av själva lagbestämmelsen i denna del, vilken bör förtydligas och formuleras på ett sådant sätt, att obehörig användning av densamma icke kan komma i fråga.

Här framhålles till en början, att undantagsregeln är inkonsekvent till sin formulering på så sätt, att det icke kan ifrågakomma, att en verklig föreståndare för ekonomiavdelningen kan hava sin skeppstjänst indelad i vakter. Då han är ensam i sin befattning, finnes det icke någon person, med vilken han kan skifta tjänstgöringstid. Bestämmelsen »vilken skeppstjänst icke är indelad i vakter» bör sålunda under alla förhållanden strykas. Vidare bör lagbestämmelsen erhålla en sådan restriktiv formulering, att en obehörig utvidgning av dess tillämpning blir utesluten. Av skäl, som förut angivits, anse vi, att denna undantagsbestämmelse bör, som från början var avsikten, begränsas till de stora passagerarfartygen, och anse vi vidare, att undantagsbestämmelsen icke skall vara tillämplig å lastfartyg. När det gäller att angiva vilka passagerarfartyg, som avses, hava vi stannat för de fartyg, som innehava passagerarecertifikat.

Vi hemställa sålunda,

att riksdagen måtte besluta, att § 1, mom. 2, stycket 5, i sjöarbetstidslagen erhåller följande lydelse: »Föreståndare för ekonomiavdelningen å fartyg med passagerarecertifikat.»

Stockholm den 24 januari 1942.

Rob. Berg.

A. Gillström.
